

ขนมตั่วกู่-สัญลักษณ์แห่งประเพณีพ้อต่อ กรณีศึกษา ศาลเจ้าเซ่งเต็กเบ๊วกวอนอิมไต้ซือ จังหวัดภูเก็ต¹

Tua Ku – A Symbol of Po Tor Tradition:

A Case Study of Seng Tek Bew Kuan Yin Tai Sue Shrine, Phuket Province

พรพิมล เตียมวัง¹, กิตติธัช สีเมืองรัตน์², นิศศา ศิลปเสรษฐ³, ศศิวรรณ โสภา⁴ และราชนรณ ปัญญาบุญ⁵

^{1, 4, 5} อาจารย์สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

² สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

³ นักวิชาการอิสระ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประวัติความเป็นมาของขนมตั่วกู่ในประเพณีพ้อต่อ ศาลเจ้าเซ่งเต็กเบ๊วกวอนอิมไต้ซือ จังหวัดภูเก็ต และ 2) ศึกษาระดับการรับรู้ความหมายของขนมตั่วกู่ในประเพณีพ้อต่อ ศาลเจ้าเซ่งเต็กเบ๊วกวอนอิมไต้ซือ จังหวัดภูเก็ต โดยเก็บข้อมูลแบบสอบถามผู้เข้าร่วมงาน จำนวน 401 คน และสัมภาษณ์เชิงลึกกรรมการศาลเจ้า ผู้ดูแลศาลเจ้า และผู้ประกอบการทำขนมตั่วกู่ รวมจำนวน 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ศาลเจ้าเซ่งเต็กเบ๊ว กวอนอิมไต้ซือ ศาลเจ้าเก่าแก่ของกลุ่มชาวไทยเชื้อสายจีน (ฮกเกี้ยน) เป็นสถานที่จัดพิธีพ้อต่อเพื่อไหว้บรรพบุรุษ มีการเซ่นไหว้องค์พระพ้อต่อทั้ง ด้วยขนมตั่วกู่ หรือ ขนมเต่าสีแดง ที่หมายถึง การมีอายุยืน ส่วนผลการศึกษาระดับการรับรู้ความหมายของขนมตั่วกู่ พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมของระดับการรับรู้ด้านข้อมูลทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 3.38) ด้านความเชื่อเกี่ยวกับขนมตั่วกู่ที่เป็นสัญลักษณ์ของประเพณีพ้อต่อ พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมของระดับการรับรู้และความเชื่ออยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 3.87) ด้านการอนุรักษ์สืบสานขนมตั่วกู่ พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 4.39) ข้อเสนอแนะในการสืบสานประเพณีพ้อต่อและขนมตั่วกู่ ได้แก่ การส่งเสริมให้ประชาชนและคนรุ่นใหม่เห็นความสำคัญจนเกิดการสืบทอดโดยลงมือปฏิบัติ โดยเฉพาะขนมตั่วกู่ที่เป็นภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษ

คำสำคัญ: ขนมตั่วกู่, ประเพณีพ้อต่อ, ศาลเจ้าเซ่งเต็กเบ๊วกวอนอิมไต้ซือ, จังหวัดภูเก็ต

Abstract

This study aims to 1) examine the historical background of Tua Ku in Po Tor Tradition at Seng Tek Bew Kuan Yin Tai Sue Shrine, Phuket Province, and 2) assess the awareness levels of Tua Ku as a symbol of Po Tor Tradition. The data were collected through questionnaires from 401 participants and in-depth interview with committee members, caretaker of the shrine, and Tua Ku makers—a total of 7 individuals. Quantitative data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation, while qualitative data were analyzed through content analysis. The study findings reveal that Seng Tek Bew Kuan Yin Tai Sue Shrine, an ancient shrine for the Thai-Chinese Hokkien community, conducts the ritual ceremony with offerings, particularly emphasizing the significance of Tua Ku or red tortoise cakes symbolizing longevity.

¹ บทความเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง “การอนุรักษ์ขนมเต่าในงานประเพณีพ้อต่อ ศาลเจ้าเซ่งเต็กเบ๊วกวอนอิมไต้ซือ จังหวัดภูเก็ต”

Regarding the levels of awareness of Tua Ku, the overall average perception was at a moderate level (3.38 percent). In terms of beliefs related to Tua Ku as a symbol of the tradition, the average perception and belief levels were high (3.87 percent). As for the conservation and preservation of Tua Ku, the average perception was also high (4.39 percent). Recommendations for the conservation of Po Tor Tradition and Tua Ku include promoting awareness among the public and the younger generation to ensure the continuity of these cultural practices, especially for Tua Ku making that is traditional wisdom passed down from ancestors.

Keywords: Tua Ku, Po Tor Tradition, Seng Tek Bew Kuan Yin Tai Sue Shrine, Phuket Province

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

จังหวัดภูเก็ตเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม สืบเนื่องจากประวัติศาสตร์อันยาวนานของการเข้ามาตั้งถิ่นฐานและการปฏิสัมพันธ์กับคนกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะการเข้ามาของชนต่างชาติในสมัยกรุงศรีอยุธยา ซึ่งเกาะกลาง หรือภูเก็ต มีความสำคัญในฐานะแหล่งแร่ดีบุกที่มั่งคั่ง มีชาวต่างชาติ อาทิ ชาวฝรั่งเศส ชาวฮอลันดา ชาวจีน ฯลฯ หลังไหลเข้ามาพักอาศัยเพื่อทำการค้าและทำเหมืองแร่ดีบุก ชาวภูเก็ตสามารถจัดแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มชาวภูเก็ตไทยพื้นถิ่น กลุ่มชาวไทยเชื้อสายจีน กลุ่มชาวไทยมุสลิม และกลุ่มเล็กๆ เรียกว่า กลุ่มชาวเลหรือชาวไทยใหม่ ความหลากหลายทางชาติพันธุ์นี้ก่อให้เกิดสังคมพหุวัฒนธรรม อันนำมาซึ่งอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่มีลักษณะเฉพาะ ทั้งขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต อาหาร ภาษา อาคารบ้านเรือน การแต่งกาย ฯลฯ ที่เกิดจากการผสมผสานทางวัฒนธรรม ความโดดเด่นด้านวัฒนธรรมอาหารของชาวภูเก็ตได้รับการยอมรับในระดับสากล เมื่อภูเก็ตได้รับคัดเลือกจากองค์การยูเนสโก (UNESCO) เมื่อปี พ.ศ. 2558 ให้เป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านวิทยาการอาหารของโลก (City of Gastronomy) เป็นเมืองแรกของไทยและอาเซียน (กรุงเทพฯ, 2559) โดยหนึ่งในปัจจัยการได้รับคัดเลือกครั้งนี้ คือการที่อาหารอยู่คู่กับความเชื่อและพิธีกรรมสำคัญของคนในจังหวัด

ประเพณีพ้อต่อ ถือเป็นประเพณีสำคัญของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการอพยพมาตั้งถิ่นฐานของชาวจีน ประเพณีพ้อต่อ หรือที่เรียกกันว่า “เทศกาลสารทจีน” หรือ “เทศกาลจงหยวน” (ตงจวงโจย) หมายถึง สารทกลางปี ประเพณีนี้ ถือว่ามีความสำคัญเป็นอันดับสองรองจากเทศกาลตรุษจีน ที่ลูกหลานชาวไทยเชื้อสายจีนจะต้องสืบทอดธรรมเนียมปฏิบัติช่วงเทศกาลวันสารทจีน ถือว่าเป็นวันที่เยี่ยมล้อเทียนจือ (ยมบาล) จะตรวจดูบัญชีวิญญาณคนตาย ส่งวิญญาณดีขึ้นสวรรค์และส่งวิญญาณร้ายลงนรก จึงเป็นวันสำคัญที่ลูกหลานชาวจีนจะแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษผ่าน “พิธีเซ่นไหว้” เช่น อาหารคาวหวาน และผลไม้ และยังถือเป็นเดือนที่ประตูนรกเปิดให้วิญญาณทั้งหลายมารับกุศลผลบุญได้ จึงมีพิธีกรรมการไหว้เจ้าที่และไหว้ผีไม่มีญาติด้วย และที่ขาดไม่ได้ในประเพณีพ้อต่อ คือ ขนมเต่าทาสีแดง เป็นสัญลักษณ์ของความหมายผ่านตำนานโบราณ 5 เรื่อง ประกอบด้วย เต่าเป็นสื่อกลางระหว่างภพภูมิ เต่าสื่อถึงสัตว์มงคลเป็นพาหนะของพระโพธิสัตว์และมาจ้อไปที่คอยช่วยเหลือผู้คนในทะเล เต่าเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ในวัฒนธรรมจีน เต่าสื่อถึงความมีอายุยืน และเต่าสื่อถึงความแข็งแรง ขนมหางเต่าจึงเป็นสัญลักษณ์สำคัญของประเพณีพ้อต่อที่แสดงความหมายทางสัญลักษณ์ ความเชื่อเรื่องคุณงามความดี ความกตัญญูต่อบรรพชน และความเชื่อว่ามีพลังและความแข็งแรงและอายุยืน อันนำไปสู่การสร้างงานศิลปะขนมเต่าแดงที่สื่อถึงเกราะหรือสิ่งปกป้องคุ้มครอง ที่เชื่อว่า เต่าเป็นสัตว์มงคลเป็นพาหนะแห่งสวรรค์มีอายุยืนยาวสามารถนำพาผู้คนข้ามแดนทวารกันดารจนล่วงพ้นจากความทุกข์ยาก (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภูเก็ต, 2566)

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงในอัตราเร็วของโลกยุคดิจิทัล การสืบสานวัฒนธรรมประเพณีนั้นว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการรักษาอัตลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น คณะผู้วิจัยจึงศึกษาประเพณีพ้อต่อ โดยมุ่งเน้นไปยังการสืบค้นประวัติความเป็นมาของขนมตัวกู่ หรือ ขนมเต่าสีแดง อันเป็นสัญลักษณ์สำคัญของงาน รวมถึงศึกษาการรับรู้เชิงสัญลักษณ์ของขนมชนิดนี้ เพื่อเป็น

แนวทางในการอนุรักษ์ รวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยการใช้ขนมเต่าเป็นสื่อ เพื่อให้ประเพณีนี้ยังคงได้รับการสืบสานโดยคนรุ่นหลังสืบไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของขนมตัวกู่ในประเพณีพ้อต่อ ศาลเจ้าเซ่งเต็กเบ๊วกวอนอิมไต้ซื่อ จังหวัดภูเก็ต
2. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ความหมายของขนมตัวกู่ในประเพณีพ้อต่อ ศาลเจ้าเซ่งเต็กเบ๊วกวอนอิมไต้ซื่อ จังหวัดภูเก็ต

3. การทบทวนวรรณกรรม

คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี ตลอดจนรวบรวมเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ผลการศึกษาดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มชาวไทยเชื้อสายจีน จังหวัดภูเก็ต

ชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดภูเก็ต ในอดีตส่วนใหญ่เป็นชาวจีนโพ้นทะเล ชาติพันธุ์ฮกเกี้ยน ที่อพยพถิ่นฐานมาจากมณฑลกว่างตุง ประเทศจีน ผ่านมาทางแหลมมลายู และลูกของชาวไทยภูเก็ตที่แต่งงานกับชาวจีนฮกเกี้ยนเรียกว่า บาบ๋า กลุ่มนี้นิยมตั้งถิ่นฐานในตัวเมือง ในเขตอำเภอเมืองภูเก็ต เขตอำเภอกะทู้ ประกอบอาชีพค้าขาย พวกเขาจะสอนลูกหลานในวิถีชีวิตที่ต้องมีความอดทน ซื่อสัตย์ ประหยัด ขยัน และยังคงใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสาร ซึ่งภาษาถิ่นเหล่านั้นส่วนใหญ่เป็นภาษาจีน โดยเป็นการใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ปะปนกับคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน เช่น คำว่า ขนมฮวดโก้ย หมายถึง ขนมถ้วยฟู คำว่า โก๊ป้อ้อ หมายถึง กาแฟดำ กล่าวได้ว่าเป็นกลุ่มชนหนึ่งที่มีประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ตั้งแต่เกิด แต่งงาน จนสิ้นชีวิต และศิลปะสถาปัตยกรรมต่างๆ ที่สืบทอดจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ที่เห็นเด่นชัด คือ พิธีกรรมเคารพศรัทธาบูชาเทพเจ้าและการเซ่นไหว้ วิญญาณบรรพบุรุษที่ยังคงสืบทอดพิธีกรรมและมีความเชื่อตามแบบโบราณกาล ซึ่งงานประเพณีหลายงานกลายเป็นประเพณีที่นักท่องเที่ยวสนใจมาร่วมงานจำนวนมาก (พรพิมล เตียมวัง, 2564) ด้านอาหารการกิน วิถีชีวิตของชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดภูเก็ต ส่วนใหญ่นิยมรับประทานอาหารจีน และยังคงเรียกชื่ออาหาร-ขนมหลายชนิด เป็นภาษาจีนฮกเกี้ยน เช่น เสี่ยวโป้ยหรือเส้าโป้ย (ขนมจีบ) โฉ๊ะ (อาหารประเภทเครื่องในและหัวหมูพะโล้) โอ้ต้าวหรือโก้ต้าว (อาหารชนิดหนึ่งทำจากแป้งมันผสมแป้งสาลีและไข่ ทอดใส่หอยดิบ (หอยนางรม) ผีอก และโรยหน้าด้วยกากหมู) โอ้เอ๋ว (ของหวาน คล้ายวุ้น ทำจากกล้วยน้ำว้าผสมกับเมล็ดพืชชนิดหนึ่งเม็ดเล็กสีขาว ใส่ในน้ำแข็งใสราดน้ำเชื่อม) เป็นต้น

2) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประเพณีพ้อต่อ

ประเพณีพ้อต่อ มีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการ 2 ชื่อ คือ พระพุทธศาสนานิกายมหายาน เรียกว่า เทศกาลอุลลัมพนหรือภาษาฮกเกี้ยน คือ อุหลานเซ่งโหย่ แปลว่า งานชุมนุมอุลลัมพน ส่วนของลัทธิเต๋าจะเรียกเทศกาลนี้ว่า ตงห้วนพ้อต่อ ในระยะแรกชื่อเรียกของเทศกาลดังกล่าวใช้คำเต็มว่า อุหลานผุนเซ่งโหย่ จนมาภายหลังเหลือเพียง อุหลานเซ่งโหย่ ซึ่งเป็นคำที่ไม่มีความหมายต่อมาถึงเรียกว่า พ้อต่อ คำว่า พ้อต่อ มาจาก พ้อต่อจ้งเซ้ง ตามสำเนียงชาวจีนฮกเกี้ยน หมายถึง กิจกรรมโปรดสรรพสัตว์ให้หลุดพ้นจากห่วงแห่งความทุกข์โดยทั่วกัน เป็นเวลา 1 เดือน ดังนั้นในช่วงดังกล่าวทุกคนก็จะกลับบ้านหลังพระอาทิตย์ตกดินเพื่อหลีกเลี่ยงเคราะห์ร้ายที่อาจเกิดขึ้น หากถูกดวงวิญญาณเหล่านั้น ชง หรือทำให้เกิดสิ่งไม่ดีได้ (บริษัทอนุภาษและบุตร จำกัด, 2561)

ประเพณีพ้อต่อ เป็นงานที่จัดขึ้นตามความเชื่อที่สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษ โดยจัดตั้งแต่วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 7 ตามปฏิทินจันทรคติจีน (ตรงกับเดือน 9 ปฏิทินจันทรคติไทย) เป็นเดือนที่ชาวจีนถือว่า ยมบาลมีการปล่อยภูตผี หรือวิญญาณต่างๆ ให้ออกมารับส่วนบุญประจำปี ลูกหลานจัดพิธีบวงสรวงวิญญาณบรรพบุรุษตกแต่งแท่นบูชาและเครื่องกองเต็กตามบ้านเรือน ส่วนดวงวิญญาณที่ไม่มีญาตินั้นแต่ละบ้านจะจัดอาหารคาวหวานเซ่นไหว้ไว้หลังบ้าน ด้วยเครื่องเซ่นต่างๆ และมีขนมชนิดหนึ่งมีชื่อภาษาจีนฮกเกี้ยนว่า ขนมอ้งกู่ (ขนมเต่าสีแดงขนาดเล็ก ทำจากแป้งข้าวเหนียว มีไส้ถั่วเขียว) และอีกชนิดเรียกขนมตัวกู่ (ทำจากแป้งข้าวสาลี เป็นรูปเต่าขนาดใหญ่ ทาสีแดง)

นอกจากนี้ยังมีการจัดพิธีไหว้เจ้า (เทพ) ที่อามหรือศาลเจ้าหลายแห่งในจังหวัดภูเก็ต ชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดภูเก็ต จะไปไหว้ ณ สถานที่ต่างๆ เช่น ในวัน 17 ค่ำ เดือน 6 ของจีน ณ ศาลเจ้าบ้านกะทู้ในวัน 13 ค่ำ เดือน 7 ของจีน ณ บริเวณบ้านตลาดใหญ่ ในวัน 16 ค่ำ เดือน 7 ของจีน ณ ศาลเจ้าบ้านตลาดเหนือ ในวัน 17-18 ค่ำ เดือน 7 ของจีน ณ ตลาดสดเทศบาล ในวัน 21 ค่ำ เดือน 7 ของจีน ณ บ้านอ่าวเก (ถนนตะกั่วป่า) และในวัน 19-30 ค่ำ เดือน 7 ของจีน ณ ศาลเจ้าพ่อต่อก้อง (บ้านบางเหนียว) (สืบพงศ์ ช้างบุญชู, 2562)

3) ขนมตัวกู่ หรือ ขนมเต่าแดง

วัฒนธรรมชาวจีนฮกเกี้ยนให้ความสำคัญกับเต่าในฐานะสัตว์ศักดิ์สิทธิ์และเป็นสัญลักษณ์มงคลที่แสดงถึงความมีอายุยืน พลังความแข็งแกร่ง และการยืนหยัด จึงมีความเชื่อว่า เต่ามีความหมายแสดงถึง การมีอายุยืนยาวและความมั่นคง ด้วยลักษณะทางกายภาพของเต่าที่มีความแข็งแรง มีกระดองที่สามารถป้องกันภัยอันตราย และมีอายุยืนยาวตามธรรมชาติ (อภิญา นนทันท, 2559) และในตำนานการสร้างโลกและจักรวาลของจีนกล่าวว่า เต่ามีส่วนช่วย “ผานกู่” เทพบิดรของชาวจีนสร้างโลก ร่วมกับสัตว์เทพอีก 3 ชนิด คือ มังกร กิเลน หงส์ ซึ่งนับเป็นสัตว์เทพประจำทิศทั้งสี่ของจีน (มิกซ์แมกกาซีน, 2557) ดังนั้นในวัฒนธรรมจีนฮกเกี้ยนในหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย มีการทำขนมรูปร่างเต่าในเทศกาลสำคัญต่างๆ และให้แก่นัก ในโอกาสพิเศษ เช่น พิธีมางโย หรือพิธีครอบเดือนของเด็กชายจีนฮกเกี้ยน เพื่อให้เด็กเติบโตมามีสุขภาพดี สมบูรณ์แข็งแรง วันคล้ายวันเกิดของผู้อาวุโสจะนำขนมเต่าไปมอบให้เพื่ออวยพรให้มีอายุยืนนาน

ภาพที่ 1 ตัวกู่ (ขนมเต่าสีแดง) ในงานประเพณีพ้อต่อประจำปี 2566

ณ ศาลเจ้าเซ่งเต็กเบ๊วกวอนอิมไต้ซื่อ

ที่มา: คณะผู้วิจัย, 2566

ภาพที่ 2 คำมงคลที่เขียนลงบนตัวก๊วยในงานประเพณีพื้อประจำปี 2566

ณ บริเวณศาลเจ้าเซ่งเต็กเบ๊วกวอนอิมไต้ซือ

ที่มา: คณะผู้วิจัย, 2566

รูปแบบของขนมเต่า พบว่า แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ แบบที่เรียกเป็นภาษาจีนฮกเกี้ยนว่า อั้งก๊วย คำว่า "อั้ง" แปลว่า สีแดง ส่วนคำว่า "ก๊วย" แปลว่า เต่า แบบนี้ทำจากแป้งข้าวเหนียว มีไส้หวานทำจากถั่วเขียวกวน ขั้นตอนการทำจะนำแป้งที่ห่อไส้แล้วไปอัดลงในพิมพ์ไม้ที่ทำเป็นรูปกระดองเต่า ซึ่งมีคำมงคลเป็นภาษาจีนอยู่ เมื่อเสร็จแล้วนำไปนึ่ง จะได้ขนมที่มีรูปร่างเหมือนเต่า ส่วนใหญ่นิยมทำเป็นสีแดงอันเป็นสีมงคลของชาวจีน ปัจจุบันขนมอั้งก๊วย ขนมเต่าขนาดเล็ก นิยมรับประทานกันเป็นของว่างด้วย ส่วนแบบที่สอง เรียกว่า ตัวก๊วย คำว่า “ตัว” แปลว่า ใหญ่ ตัวก๊วย คือ แบบที่ทำจากแป้งข้าวสาลี ปั้นเป็นรูปเต่าขนาดใหญ่ ทาสีแดง เขียนคำมงคลเป็นภาษาจีนลงบนกระดองเต่า ส่วนมากเป็นคำมงคลที่ประกอบด้วย 4 พยางค์ อวยพรให้เจริญรุ่งเรือง เช่น ขอให้สมปรารถนาในทุกๆ สิ่ง มั่งมีศรีสุข เป็นต้น และติดชื่อเจ้าของผู้นำเต่าไปไหว้ด้วย ซึ่งขนมตัวก๊วยเป็นแบบที่ใช้เป็นของไหว้หลักในเทศกาลชิตโง้ยปั่วหรือชิตโง้ยพื้อต่อ (วันสารทจีน) (อภิญญา นนทนาท, 2559)

4) ศาลเจ้าเซ่งเต็กเบ๊วกวอนอิมไต้ซือ จังหวัดภูเก็ต

ศาลเจ้าเซ่งเต็กเบ๊วกวอนอิมไต้ซือ จังหวัดภูเก็ต ตั้งอยู่เลขที่ 65 ถนนตะกั่วทุ่ง บ้านบางเหนียว ตำบลตลาดใหญ่ จังหวัดภูเก็ต เป็นศาลเจ้าโบราณสร้างขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2423 ซึ่งเป็นศาลเจ้าที่สถิตขององค์พื้อต่อทั้ง เทพเจ้าแห่งเทศกาลพื้อต่อ และถือเป็นสถานที่จัดงานประเพณีพื้อต่อที่ยิ่งใหญ่อีกจุดหนึ่งของเมืองภูเก็ต คนภูเก็ตส่วนใหญ่เรียกศาลเจ้านี้ว่า ศาลเจ้าพื้อต่อทั้ง บางเหนียว แต่เดิมศาลเจ้าแห่งนี้เป็นศาลที่ประทับของขุนเก่ากั้งและพระโพธิสัตว์กวอนอิม ต่อมามีการจัดพิธีกรรมประเพณีงานพื้อต่อขึ้น จึงได้มีการเขียนภาพลายเส้นองค์พื้อต่อทั้งขึ้นเป็นประธานของศาลเจ้า และบูรณะเป็นภาพปั้นปูนดำในเวลาที่ต่อมา องค์พื้อต่อทั้งจะมีรูปร่างน่ากลัวดังอสูรกาย เนื้อเศียรองค์พื้อต่อทั้งจะมีรูปพระโพธิสัตว์กวอนอิมอยู่ด้วยเสมอ (มิวเซียมไทยแลนด์, 2566) ตามความเชื่อของชาวจีน เชื่อว่า องค์พื้อต่อทั้งเป็นร่างอวตารขององค์พระโพธิสัตว์กวอนอิมที่แบ่งภาคไปโปรดสัตว์ในนรกภูมิและควบคุมดวงวิญญาณไม่ให้สร้างความวุ่นวายให้กับมนุษย์โลก โดยองค์พื้อต่อทั้ง มีอีกชื่อหนึ่งว่า ไต้ซือเอี้ยก้ง ถือเป็นเทพแห่งภูตผีทั้งปวงเปรียบได้กับพระยายมราชผู้เป็นเจ้าแห่งนรก

5) ศาสตร์แห่งสัญลักษณ์ หรือ สัญลักษณ์ศาสตร์ (Semiotics)

สัญลักษณ์ศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยความหมาย เป็นการมุ่งศึกษาถึงสิ่งที่สามารถแทนความหมายและสามารถทำให้มนุษย์เกิดความเข้าใจความหมาย ซึ่งภายใต้กฎเกณฑ์และรหัสในระบอบวัฒนธรรม ที่นำไปสู่การเกิดขึ้นของมายาคติ (Myth) ที่คนในสังคมยอมรับอย่างไม่ตั้งคำถาม (นพพร ประชากุล, 2554) จากแนวความคิดของโรลันด์ บาร์ตส์ (Roland Barthes,

1957) แสดงให้เห็นภาพความชัดเจนในเรื่องของการแปรเปลี่ยนในเรื่องของความหมายในสัญญาณนั้นๆ ว่ามีความเกี่ยวเนื่องและเชื่อมโยงกับสังคมและสิ่งที่อยู่รอบๆ ตัวของมนุษย์ ที่ทุกๆ สิ่งในชีวิตประจำวันของมนุษย์ล้วนเป็นสัญญาณทั้งสิ้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า วัฒนธรรมมีบทบาทอย่างยิ่งที่ส่งอิทธิพลต่อการเป็นตัวกำหนดความหมายของสัญญาณที่เกิดขึ้นในวงกว้างของสังคม สัญญาณมีระบบของวัฒนธรรมในแต่ละพื้นที่เป็นรหัส และการถอดรหัสในการสร้างความหมาย แต่อาจมีการหลงลืมกับความคุ้นเคยเลยทำให้เข้าใจไปว่าสัญญาณนั้นเกิดขึ้นมาเองตามธรรมชาติ แต่ในความจริงสังคมต่างหากที่ช่วยกันกำหนดกฎเกณฑ์ให้รูปแบบให้กับตัวสัญญาณมาโดยตลอด ดังนั้น การอธิบายรูปและนาม ตามแนวคิดทางปรากฏการณ์ศาสตร์ รวมทั้งการอธิบายสัญญาณ และความหมายของสัญญาณ ตามแนวคิดทางสัญศาสตร์ ระบบสัญลักษณ์ที่ปรากฏ (Symbolic Environment) ที่ใช้ตีความถึงการสื่อสารทางวัฒนธรรมที่ซ่อนอยู่ภายใต้ระบบสัญลักษณ์ดังกล่าว (สัญศาสตร์: Semiotics) รวมทั้งระบบสัญลักษณ์ทางกิจกรรมที่ปรากฏในชีวิตประจำวัน พบว่า ระบบสัญลักษณ์ของชาวจีน สามารถแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1) กลุ่มของสัญลักษณ์ทางด้านฮวงจุ้ย เป็นเครื่องมือที่แสดงถึงความพยายามที่จะผสมผสานพลังของธรรมชาติที่ตั้งและบริบทแวดล้อม เพื่อก่อให้เกิดพลังที่ดีแก่ผู้อยู่อาศัย กลุ่มที่ 2) กลุ่มของสัญลักษณ์ทางการบูชาเทพเจ้าและบรรพบุรุษ มักปรากฏบริเวณเหนือประตูทางเข้าหลักของบ้าน และยังมีการตั้งศาลเจ้าบนพื้น กลุ่มที่ 3) กลุ่มของสัญลักษณ์ทางการสร้างศาลเจ้าเพื่อประกอบพิธีกรรม และการก่อตั้งสมาคมการกุศลต่างๆ ซึ่งศาลเจ้าของชาวจีน เป็นสถานที่เคารพบูชาเทวดาฟ้าดินและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ศาลเจ้าเป็นเสมือนตราประทับของชาวจีนแต่ละคนที่น่าไปสู่การช่วยเหลือพึ่งพากันในลักษณะของความเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ กลุ่มที่ 4) กลุ่มของสัญลักษณ์ทางการประกอบพิธีกรรม พิธีกรรมต่างๆ ของชาวจีนเป็นพิธีกรรมที่เกี่ยวกับพลังงานที่มีอยู่ในธรรมชาติ มีทั้งพลังงานที่ดีและไม่ดี การประกอบพิธีกรรมต่างๆ จึงช่วยสร้างให้เกิดความสมดุลของพลังงานทั้งหลาย จัดปัดเป่าวิญญาณร้ายและเสริมสร้างบุญบารมี กลุ่มที่ 5) กลุ่มของสัญลักษณ์ที่แสดงถึงปรัชญาในการดำรงชีวิต โดยชาวจีนส่วนใหญ่ยังเชื่อถือในหลักการของพุทธศาสนาแบบนิกายมหายาน เชื่อถือในการสะสมบุญบารมีจากการทำทานเพื่อเป็นรากฐานแห่งการหลุดพ้นหรือนิพพาน และเชื่อเรื่องวิญญาณหลังความตาย ทำให้เกิดการทำทานในรูปแบบของการกุศลต่างๆ เช่น พิธีการเทกระจาดให้แก่ผู้ยากไร้ พิธีทำทานให้กับวิญญาณเร่ร่อน (จิตติวัฒน์ นนุช, 2550)

6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัทมาสน์ พิณนกุล (2563) เสนอบทความเรื่อง พ้อต่อ: รูปสัญลักษณ์ทางคติความเชื่อแห่งประเพณีของบรรพบุรุษชาวจีนในจังหวัดภูเก็ต สรุปว่า พ้อต่อหรือสารทจีนเป็นประเพณีที่มีคนไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดภูเก็ตร่วมกันสืบทอดอย่างต่อเนื่องโดยที่มีคนไทยเชื้อสายจีนและคนอื่นๆ ทั้งในและนอกพื้นที่มีส่วนร่วมในพิธีกรรม เพื่อเซ่นไหว้วิญญาณบรรพบุรุษวิญญาณวิรชนและวิญญาณที่ไร้ญาติตามพื้นที่ของชุมชนต่างๆ หรือศาลเจ้าที่จัดงาน มีขนมเต่าแดงหรือที่เรียกว่าอังกู ซึ่งกลายเป็นสัญลักษณ์สำคัญของประเพณีพ้อต่อที่แสดงถึงความหมายทางสัญลักษณ์คติความเชื่อเรื่องคุณงามความดีความกตัญญูที่มีต่อบรรพชนของคนจีนนำไปสู่กระบวนการสร้างงานศิลปะขนมเต่าแดงที่เป็นตัวหมายที่สื่อถึงเกราะหรือสิ่งปกป้องคุ้มครอง ตามความเชื่อว่า เต่าเป็นสัตว์มงคลเป็นพาหนะแห่งสวรรค์มีอายุยืนยาวสามารถนำพาผู้คนข้ามแดนทรูกันดารจนล่วงพ้นจากความทุกข์ยากทั้งปวง

สืบพงศ์ ช้างบุญชู (2562) เสนอบทความวิจัยเรื่อง ขนมเต่ากับพิธีกรรมเซ่นไหว้ในชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร และชุมชนบางเหี้ยว จังหวัดภูเก็ต พบว่า ชุมชนตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร และชุมชนบางเหี้ยว จังหวัดภูเก็ตมีศาลเจ้าจีนฮกเกี้ยนอายุมากกว่าร้อยปีที่ผู้คนในชุมชนต่างให้ความเคารพและศรัทธา ในงานเทศกาลสำคัญประจำปีทั้งสองศาลเจ้าจะมีการเซ่นไหว้ขนมเต่าตามความเชื่อที่สืบทอดกันมา ชาวจีนฮกเกี้ยนเชื่อว่า เต่าเป็นสัตว์มงคล นอกจากเป็นสัญลักษณ์ของความมีอายุยืนยาว โชคลาภ ความร่ำรวยแล้ว เต่ายังช่วยป้องกันภัยอันตรายต่างๆ ได้ด้วย อย่างไรก็ตาม ขนมเต่าของทั้งสองชุมชนต่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และมีความแตกต่างจากขนมเต่าทั่วไปของชาวจีนฮกเกี้ยน ขนมเต่าของตลาดน้อยจะเป็นสีขาว ทำจากแป้งสาลี คล้ายขาลาเปา เช่นไหว้เฉพาะเทศกาลหยวนเซียว ในขณะที่ขนมเต่าของชุมชนบางเหี้ยวจะเป็นสีแดง ทำจากแป้งข้าวเหนียว เช่นไหว้เฉพาะประเพณีพ้อต่อช่วงเทศกาลสารทจีน พิธีไหว้ขนมเต่าของทั้งสองชุมชนแสดงให้เห็นถึงการสืบสานและการกลืนกลายทางวัฒนธรรม ความเชื่อและพิธีกรรมต่างๆ ของพวกเขา ยังคงได้รับการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีก

รุ่นหนึ่ง บางอย่างยังคงรักษารูปแบบดั้งเดิมไว้ได้อย่างเหนียวแน่น ขณะที่บางอย่างจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลง

อภิญา นนันทนาท (2559) เสนอบทความเรื่อง ขนมห่อในเทศกาลหยวนเซียว ที่ศาลเจ้าโจวซือกงตลาดน้อย สรุปว่า ขนมห่อ ถือเป็นเอกลักษณ์ของงานหยวนเซียวที่ศาลเจ้าโจวซือกง ย่านตลาดน้อย และเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมายาวนาน อีกทั้งเป็นไปได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมชาวจีนฮกเกี้ยน เนื่องจากพบว่ามีความนิยมใช้ขนมที่ทำเป็นรูปเต่าในงาน ประเพณีต่างๆ ของชาวจีนฮกเกี้ยนที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในที่อื่นๆ ด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ย่านตลาดน้อยพบว่ามีเพียงศาลเจ้าโจวซือกงซึ่งเป็นศาลเจ้าฮกเกี้ยนเท่านั้น ที่นิยมใช้ขนมเต่าเป็นของไหว้หลักในเทศกาลหยวนเซียว ขณะที่ชุมชนชาวจีนฮกเกี้ยนที่อยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย เช่น จังหวัดภูเก็ต นิยมใช้ขนมเต่าที่ทำขึ้นจากแป้งสาลีเป็นของไหว้ในเทศกาลชิดโง่ยปวหรือชิดโง่ยพ้อตอ (วันสารทจีน) ในช่วงขึ้น 15 ค่ำ เดือน 7 ทำขนมเต่าสีแดงที่มีทั้งขนาดเล็กและใหญ่ นอกจากจะมีการเขียนคำมงคลลงบนกระดองเต่าแล้ว ยังมีการประดับลวดลายสวยงาม เช่น รูปดอกไม้ ใบไม้อีกด้วย

พุมรี อรรถรัฐเสถียร (2554) เสนอบทความเรื่อง พ้อตอเทศกาลไหว้ขนมเต่า สรุปว่า วันสารทจีน เป็นวันที่ชาวจีนต้องจัดพิธีเซ่นไหว้อุทิศส่วนบุญส่วนกุศลให้กับบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว คล้ายกับประเพณีเดือนสิบของชาวไทยพุทธ ชาวจีนฮกเกี้ยนในภูเก็ตก็มีการจัดพิธีดังกล่าวเช่นกันและเรียกช่วงเวลานี้ว่า พ้อตอ แต่ในการประกอบพิธีจะต่างจากชาวจีนเชื้อสายอื่นๆ เพราะมีขนมเต่าสีแดงเรียกว่า ตัวก๊ว เป็นเครื่องเซ่นไหว้อันเป็นสัญลักษณ์ที่โดดเด่นของงานพิธี

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) กล่าวคือ ใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Technique) ร่วมกับเทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Technique) โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษาประวัติความเป็นมาของขนมตัวก๊วในงานประเพณีพ้อตอ และใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปริมาณในการศึกษาระดับการรับรู้ความหมายของขนมตัวก๊วในประเพณีพ้อตอ ขอบเขตพื้นที่วิจัยคือ งานประเพณีพ้อตอ ศาลเจ้าเซ่งเต็กเบ๊วกวอนอิมไต้ซือ จังหวัดภูเก็ต ระยะเวลาเก็บข้อมูล 8 เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายน ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2566

1) เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษาประวัติความเป็นมาของขนมตัวก๊ว มีดังนี้

วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและวัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญของชาวไทยเชื้อสายจีน ในจังหวัดภูเก็ต และ 2. การศึกษาภาคสนามโดยการสำรวจพื้นที่วิจัย การสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง การสังเกตทั่วไป และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม เกี่ยวกับขนมตัวก๊วในประเพณีพ้อตอ ศาลเจ้าเซ่งเต็กเบ๊วกวอนอิมไต้ซือ จังหวัดภูเก็ต ผู้ให้ข้อมูลหลักมีจำนวน 7 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย กรรมการศาลเจ้า จำนวน 2 คน ผู้ดูแลศาลเจ้า จำนวน 1 คน และผู้ประกอบการทำขนมเต่า จำนวน 4 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์ และการตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล

2) เทคนิคการวิจัยเชิงปริมาณในการศึกษาระดับการรับรู้ความหมายของขนมตัวก๊วในประเพณีพ้อตอ มีดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาการรับรู้ความหมายของขนมตัวก๊วในประเพณีพ้อตอ ศาลเจ้าเซ่งเต็กเบ๊วกวอนอิมไต้ซือ จังหวัดภูเก็ต ใช้แบบสอบถามแบบปลายปิดกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เข้าร่วมงานประเพณีพ้อตอประจำปี 2566 ที่คณะผู้วิจัยดำเนินการสุ่มแบบอย่างง่ายและกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์การหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้จำนวน 401 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง ร้อยละ 50.12 และเพศชาย ร้อยละ 49.87 ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 53.21) มีอายุอยู่ระหว่าง 20 – 39 ปี ด้านอาชีพ ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนและนักศึกษา ร้อยละ 40.89 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 41.39 และส่วนใหญ่เป็นคนในชุมชนบ้านบางเหนียว ร้อยละ 67.83

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale) คณะผู้วิจัยได้ปรับปรุงและพัฒนาแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เสร็จ และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง จากนั้นนำเครื่องมือทั้งหมดไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการจำนวน 20 ชุด แล้วจึงนำมาประเมินค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาค (Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคอัลฟา เท่ากับ 0.870 แสดงได้ว่า ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือดังกล่าวอยู่ในระดับดี (ศิริพงษ์ พลฤทธิ์พันธุ์, 2551)

คณะผู้วิจัยใช้การทดสอบทางสถิติวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป แล้วนำเสนอในรูปตารางด้วยการแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้วยเกณฑ์การประเมินค่ามาตรฐานตามหลักวิชาการ

5. ผลการวิจัย

1) ประวัติความเป็นมาของศาลเจ้าเซ่งเต็กเบ๊วกวอนอิมไต้ซือ ขนมหั่ว และงานประเพณีพ้อต่อ จังหวัดภูเก็ต

ปรากฏหลักฐานที่น่าเชื่อถือได้ที่บอกเล่าเรื่องราวของศาลเจ้า นั่นคือกระถางรูป (หล่อ) หน้าศาลเจ้าเซ่งเต็กเบ๊วกวอนอิมไต้ซือ และป้ายไม้เดิมของศาลเจ้าที่มีตัวอักษรจารึกไว้ว่า ศาลเจ้านี้สร้างโดยกลุ่มชุมชนชาวจีนฮกเกี้ยน สร้างขึ้นตรงกับสมัยรัชกาลพระจักรพรรดิกวานสีแห่งราชวงศ์ชิง ที่ขึ้นครองราชย์เป็น ปีที่ 6 (ตรงกับปี ค.ศ.1880 หรือ พ.ศ. 2423)

นอกจากนี้ภายในศาลเจ้ามีรูปปูนปั้นขององค์พ้อต่อทั้ง พระผู้เป็นใหญ่ในศาลเจ้า ที่มีความเชื่อว่า เป็นพระผู้ปกป้องคุ้มครอง และควบคุมดูแลวิญญาณ ศาลเจ้าแห่งนี้ ไต่เรือ ชาวประมง ชาวจีนที่นับถือองค์พระพ้อต่อทั้งมาบูชาอยู่เนืองนิจเพื่อการค้าขาย และมีความเชื่อว่า ในเดือนเจ็ด วันที่หนึ่ง ประตูนรกเปิดประตูป จะเปิดออกปีละครั้ง เพื่อให้ดวงวิญญาณของผู้ที่ล่วงลับไปแล้วกลับมายังโลกมนุษย์ ชาวจีนโพ้นทะเลเชื่อว่านอกจากวิญญาณบรรพบุรุษจะเดินทางกลับมาเยี่ยมบ้านแล้ว วิญญาณพเนจรทั้งหลายจะได้รับการปลดปล่อยลงมาโลกมนุษย์ด้วยจึงมีการเซ่นไหว้บรรพบุรุษในช่วงเดือน 7 ตามปฏิทินจีนของทุกปีเรียกว่า พ้อต่อ (พ้อต่อ หมายถึง อนุเคราะห์ผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ยาก) ตามความเชื่อจนกลายเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ในงานพิธีสิ่งของไหว้ที่ขาดไม่ได้คือ เต้าแดงตัวใหญ่ หรือขนมหั่ว

เต้าเป็นสัตว์มงคลของคนชาวจีนที่มีความเชื่อว่าเต้าเป็นสัตว์ที่มีอายุอยู่เป็น 100 กว่าปี ขนมหั่ว (ขนมหั่วขนาดใหญ่ ทาสีแดง) ก็ถือเป็นขนมหั่วมงคลของชาวจีน ชาวจีนนำเต้าแดงเป็นเครื่องบวงสรวงในพิธีกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีความหมายว่า มีอายุยืนยาวดังเช่นเต้า พร้อมกับมีการสลักอักษรจีนว่า “ชี่ว” เพื่อใช้ไหว้ขอพรจากองค์พระผู้เป็นใหญ่ โดยแฝงนัยแห่งอายุวัฒนะ (จากตำนานที่เล่าขานสืบทอดกันมาว่าเต้าทะเลยักษ์ได้ช่วยพระถังซำจั๋งข้ามทะเลใหญ่อย่างปลอดภัย เมื่อครั้งไปอัญเชิญพระไตรปิฎก) และเชื่อว่าเต้าเป็นพาหนะแห่งสวรรค์ที่มีอายุยืนยาว สามารถนำพาผู้คนข้ามแดนทุรกันดาร จนล่วงพ้นจากความทุกข์ยากทั้งปวง ดังนั้น ชาวประมงเชื้อสายจีนจึงมีความเชื่อสืบทอดกันมาว่า การไหว้เต้าเป็นการต่ออายุเสริมสร้างความมงคลและอายุยืนยาวเหมือนกับเต้า จึงใช้เต้าเป็นตัวแทนสัญลักษณ์ในการประกอบพิธีบวงสรวงบูชาในงานพ้อต่อ หรือประเพณีการทิ้งกระจาด ซึ่งเป็นงานพิธีอุทิศส่วนกุศลในช่วงวันสารทจีนให้กับดวงวิญญาณและเป็นการต่ออายุให้กับตนเองและครอบครัว

ตัวกุ เป็นคำภาษาจีนที่ถูกเรียกใช้มาตั้งแต่อดีต หมายถึง ขนมหั่วแดงขนาดใหญ่ ส่วน อั้งกุ จะใช้เรียกเต้าขนาดเล็ก ปัจจุบันคนส่วนใหญ่จะเรียกว่า ขนมหั่วแดง ซึ่งกรรมวิธีการผลิตแตกต่างกันเล็กน้อย คือ ตัวกุ ทำจากแป้งข้าวสาลี น้ำตาล น้ำผสมอาหาร ส่วน อั้งกุ ทำจากแป้งข้าวเหนียว ใส้ทำจากถั่วเขียวกวนกับน้ำตาล สีส้มอาหาร ทั้งนี้สูตรและวิธีการทำตัวกุ นั้นสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ โดยใช้แรงงานคนและทำด้วยมือ แม้ปัจจุบันอาจมีการใช้อุปกรณ์ใหม่ ๆ เป็นตัวช่วยแต่กระบวนการทำยังคงใช้สูตรดั้งเดิม ยกเว้นลวดลายตกแต่งบนตัวเต้า เนื่องจากการเปลี่ยนสูตรและขั้นตอนทำได้ยาก อีกทั้งการ

ทำยังใช้ทักษะเฉพาะและใช้สมาธิสูง นอกจากนี้ ลูกหลานยังสืบทอดภูมิปัญญาบรรพบุรุษโดยไม่เปลี่ยนแปลงเพราะความเชื่อมั่นในสูตรดั้งเดิม

2) ระดับการรับรู้ความหมายของชนมัตว์กู่ในประเพณีพ้อต่อ ศาลเจ้าเซ่งเต็กเบ๊วกวอนอิมไต้ซือ จังหวัดภูเก็ต

ระดับการรับรู้ความหมายของชนมัตว์กู่ในงานประเพณีพ้อต่อ จำแนกเป็น 3 ด้าน ได้ผลการศึกษาดังนี้ ระดับการรับรู้ด้านข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับชนมัตว์กู่ (ตารางที่ 1) พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมของระดับการรับรู้ด้านข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับชนมัตว์กู่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$ จากคะแนนเต็ม 5) ระดับการรับรู้ด้านความเชื่อเกี่ยวกับชนมัตว์กู่ในที่เป็นสัญลักษณ์แห่งประเพณีพ้อต่อ (ตารางที่ 2) พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$ จากคะแนนเต็ม 5) ระดับการรับรู้ด้านการอนุรักษ์สืบสานชนมัตว์กู่ (ตารางที่ 3) พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$ จากคะแนนเต็ม 5)

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านการรับรู้ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับชนมัตว์กู่

รายการ	ระดับการรับรู้					$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)			
1. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชนมัตว์กู่ในระดับใด	99 (24.69)	75 (18.70)	133 (33.16)	56 (13.96)	37 (9.22)	3.36	1.25	มาก
2. ท่านทราบประวัติของชนมัตว์กู่ในระดับใด	91 (22.70)	72 (17.95)	119 (29.75)	72 (17.95)	45 (11.22)	3.23	1.29	ปานกลาง
3. ท่านชอบรสชาติของชนมัตว์กู่ในระดับใด	104 (25.93)	103 (25.75)	122 (30.42)	50 (12.46)	21 (5.25)	3.55	1.37	มาก
4. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการทำชนมัตว์กู่ในระดับใด	94 (23.44)	69 (17.20)	107 (26.68)	68 (16.95)	62 (15.46)	3.16	1.37	ปานกลาง
5. ท่านพึงพอใจในราคาชนมัตว์กู่ในปัจจุบันระดับใด	105 (26.18)	86 (21.44)	168 (41.89)	35 (8.72)	6 (1.49)	3.62	1.23	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม						3.38	1.23	ปานกลาง

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านความเชื่อเกี่ยวกับชนมัตว์กู่ ในประเพณีพ้อต่อ

รายการ	ระดับการรับรู้					$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)			
1. ท่านมีความรู้ในการนำชนมัตว์กู่มาไหว้เทพเจ้า(ได้สือเอี้ยก้ง) ในระดับใด	113 (28.18)	86 (21.45)	105 (26.18)	51 (12.72)	45 (11.22)	3.43	1.32	ปานกลาง
2. ท่านมีความเชื่อในการนำชนมัตว์กู่มาใช้ไหว้ประเพณีพ้อต่อในระดับใด	163 (40.65)	86 (28.68)	101 (25.19)	15 (3.74)	3 (0.75)	4.06	0.94	มาก

รายการ	ระดับการรับรู้					$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)			
3.ท่านมีความรู้เกี่ยวกับประวัติของ ขนมตัวกู่ที่นำมาไหว้ในประเพณีพ้อ ต่อในระดับใด	100 (24.94)	88 (21.95)	113 (28.18)	56 (13.97)	43 (10.72)	3.37	1.29	ปานกลาง
4.ท่านเชื่อว่าขนมตัวกู่มีความหมายที่ เป็นมงคล	208 (51.87)	102 (25.44)	77 (19.20)	12 (2.99)	1 (0.25)	4.26	0.89	มาก
5.ท่านเชื่อว่าเต่าเป็นพาหนะแห่ง สวรรค์	198 (49.38)	113 (28.18)	78 (19.45)	10 (2.49)	1 (0.25)	4.24	0.87	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม						3.87	1.15	มาก

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านการอนุรักษ์สืบสานขนมตัวกู่ ประเพณีพ้อต่อ

รายการ	ระดับการรับรู้					$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด (ร้อยละ)	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)	น้อยที่สุด (ร้อยละ)			
1.การส่งเสริมให้ประชาชนและคน รุ่นใหม่เห็นความสำคัญของประเพณี พ้อต่อและขนมตัวกู่	228 (56.86)	112 (27.93)	48 (11.97)	11 (2.74)	1 (0.25)	4.39	0.82	มาก
2.มีการให้ความรู้เกี่ยวกับประเพณี พ้อต่อและการทำขนมตัวกู่ให้กับคน รุ่นหลัง	210 (52.37)	124 (30.92)	55 (13.72)	10 (2.49)	1 (0.25)	4.33	0.82	มาก
3.มีการประกวดการทำขนมตัวกู่ใน ชุมชนเพื่ออนุรักษ์ประเพณีและขนม พื้นถิ่น	201 (50.12)	132 (32.92)	56 (13.97)	9 (2.24)	2 (0.50)	4.30	0.83	มาก
4.มีการนำขนมตัวกู่มาจำหน่ายจัด แสดงในงานประเพณีพ้อต่อทุกปี	237 (59.10)	119 (29.68)	35 (8.73)	8 (2.00)	1 (0.25)	4.46	0.76	มาก
5.ควรมีการประชาสัมพันธ์ประเพณี พ้อต่อ เพื่อเชิญชวนให้ทุกคนเข้าร่วม สืบสานและอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น	241 (60.10)	107 (26.68)	43 (10.72)	9 (2.24)	0 (0.00)	4.45	0.77	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม						4.39	0.80	มาก

6. อภิปรายผล

คณะผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายผลเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1. จากผลการศึกษาวิจัยที่พบว่า กลุ่มชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดภูเก็ต มีการสืบทอดประเพณีพ้อต่อของบรรพบุรุษชาวจีนตามแนวทางดั้งเดิมเป็นประจำทุกปี การประกอบพิธีกรรมที่เป็นสัญลักษณ์แห่งความเชื่อและสัญลักษณ์

ความเชื่อสืบทอดกันมาแต่บรรพบุรุษ และชาวประมงเชื้อสายจีนในชุมชนบ้านบางเหนียว มีความเชื่อสืบทอดกันมาว่า การไหว้เต่าเชื่อว่าเป็นการต่ออายุเสริมสร้างความมงคลและอายุยืนยาวเหมือนกับเต่า จึงใช้เต่าเป็นตัวแทนสัญลักษณ์ในการประกอบพิธีบวงสรวงบูชาในงานพิธี หรือ ประเพณีการทิ้งกระจาด ซึ่งเป็นงานพิธีอุทิศส่วนกุศลในช่วงวันสารทจีนให้กับดวงวิญญาณและเป็นการต่ออายุให้กับตนเองและครอบครัว สอดคล้องกับบทความวิจัยของ สืบพงศ์ ช้างบุญชู (2562) ที่พบว่า “ชุมชนบางเหนียว จังหวัดภูเก็ต มีศาลเจ้าจีนฮกเกี้ยนอายุมากกว่าร้อยปีที่ผู้คนในชุมชนต่างให้ความเคารพและศรัทธา ในงานเทศกาลสำคัญประจำปีจะมีการเซ่นไหว้ขนมเต่าตามความเชื่อที่สืบทอดกันมา ชาวจีนฮกเกี้ยนเชื่อว่า เต่าเป็นสัตว์มงคล นอกจากเป็นสัญลักษณ์ของความมีอายุยืนยาว โชคลาภ ความร่ำรวยแล้ว เค้ายังช่วยป้องกันภัยอันตรายต่างๆ ได้ด้วย” และ “สารทจีนของจังหวัดภูเก็ตมีเอกลักษณ์แตกต่างจากที่อื่น นอกจากอาหารคาวหวาน ผลไม้ และเครื่องเซ่นไหว้ต่างๆ แล้ว ยังมีขนมไหว้อีกหนึ่งอย่างที่เป็เอกลักษณ์และเคียงคู่กับเทศกาลนี้มายาวนาน คือ ขนมเต่าแดง หรือที่เรียกกันว่าตัวกู่ ในเทศกาลสารทจีนชาวภูเก็ตนิยมนำขนมเต่าแดงไปไหว้องค์พ่อต๋องกึ่ง ด้วยความเชื่อที่ว่า เต่าเป็นสัตว์อายุยืน หากนำขนมเต่าไปเซ่นไหว้ องค์พ่อต๋องกึ่งจะบันดาลให้มีอายุยืน ประเพณีนี้สามารถพบเห็นได้ทั่วไปในจังหวัดภูเก็ต แต่การไหว้ขนมเต่าที่ศาลเจ้าพ่อต๋องกึ่งจะมีความศักดิ์สิทธิ์ที่สุด นอกจากจะมีการแห่เต่าแล้ว บริเวณรอบศาลเจ้ายังมีมหรสพจัดแสดงมากมาย ผู้ที่มีความเลื่อมใสศรัทธาจากทั่วทุกสารทิศจะเดินทางมากราบไหว้ขอพร นำขนมเต่าแดงมาถวายองค์พ่อต๋องกึ่ง เจ้าหน้าที่ศาลเจ้าจะต้องช่วยกันตั้งโต๊ะไหว้กันยาวเหยียด”

และสอดคล้องกับบทความของ ปัทมาสน์ พิณนกุล (2563) ที่กล่าวว่า “ประเพณีพ่อต๋องแสดงความหมายทางสัญลักษณ์ความเชื่อเรื่องคุณงามความดี ความกตัญญูที่มีต่อบรรพชนของคนจีน นำไปสู่กระบวนการสร้างงานศิลปะขนมเต่าแดงที่เป็นตัวแทนที่สื่อถึง เกราะหรือสิ่งปกป้องคุ้มครอง ตามความเชื่อว่า เต่า เป็นสัตว์มงคลเป็นพาหนะแห่งสวรรค์มีอายุยืนยาวสามารถนำพาผู้คนข้ามแดนทวารวดีจนล่วงพ้นจากความทุกข์ยากทั้งปวง”

และสอดคล้องกับ บทความของ อภิญา นนทนาท (2559) ที่กล่าวว่า “ชุมชนชาวจีนฮกเกี้ยนที่อยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย เช่น จังหวัดภูเก็ต นิยมใช้ขนมเต่าที่ทำขึ้นจากแป้งสาลีเป็นของไหว้ในเทศกาลชิดโง้ยบวหรือชิดโง้ยพ่อต๋อง (วันสารทจีน) ในช่วงขึ้น 15 ค่ำ เดือน 7 ทำขนมเต่าสีแดงที่มีทั้งขนาดเล็กและใหญ่ นอกจากจะมีการเขียนคำมงคลลงบนกระดองเต่าแล้ว ยังมีการประดับลวดลายสวยงาม เช่น รูปดอกไม้ ใบไม้อีกด้วย”

และยังสอดคล้องกับบทความของ พุมรี อรรถรัฐเสถียร (2554) ที่กล่าวว่า “ชาวจีนฮกเกี้ยนในภูเก็ตมีการจัดพิธีดังกล่าวเช่นกันและเรียกช่วงเวลานี้ว่า พ่อต๋อง แต่ในการประกอบพิธีจะต่างจากชาวจีนเชื้อสายอื่นๆ เพราะมีขนมเต่าสีแดงเรียกว่า ตัวกู่ เป็นเครื่องเซ่นไหว้อันเป็นสัญลักษณ์ที่โดดเด่นของงานพิธี”

ประเด็นที่ 2. จากผลการศึกษาวิจัยที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างรับรู้ด้านข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับขนมตัวกู่ รับรู้ด้านความเชื่อเกี่ยวกับขนมตัวกู่ที่เป็นสัญลักษณ์แห่งประเพณีพ่อต๋อง ตลอดจนรับรู้ด้านการอนุรักษ์สืบสานขนมตัวกู่ มีความสอดคล้องกับบทความวิจัยของ สืบพงศ์ ช้างบุญชู (2562) ที่พบว่า “ขนมเต่าของชุมชนบางเหนียวจะเป็นสีแดง เช่นไหว้เฉพาะประเพณีพ่อต๋อง ช่วงเทศกาลสารทจีน พิธีไหว้ขนมเต่าของทั้งสองชุมชนแสดงให้เห็นถึงการสืบสานและการกลืนกลายทางวัฒนธรรมความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ของพวกเขา ยังคงได้รับการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง บางอย่างยังคงรักษาแบบดั้งเดิมไว้ได้อย่างเหนียวแน่น ขณะที่บางอย่างจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป”

และสอดคล้องกับ บทความของ วิฑิตวิวัฒน์ นงนุช (2550) ที่พบว่า “การประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ... ช่วยสร้างให้เกิดความสมดุลของพลังงานทั้งหลาย ขจัดปัดเป่าวิญญาณร้ายและเสริมสร้างบุญบารมี” และ “ชาวจีนส่วนใหญ่ยังเชื่อกฎในหลักการของพุทธศาสนาแบบนิยามมหายาน เชื่อกฎในการสะสมบุญบารมีจากการทำทานเพื่อเป็นรากฐานแห่งการหลุดพ้นหรือนิพพาน และความเชื่อในเรื่องวิญญาณหลังความตาย จึงทำให้เกิดการทำทานในรูปแบบของการกุศลต่าง ๆ เช่น พิธีการทิ้งกระจาดให้แก่ผู้ยากไร้ พิธีทำทานให้กับวิญญาณเร่ร่อน”

7. สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษามีดังนี้ 1) ประวัติความเป็นมาของศาลเจ้าเซ่งเต็กอ๊ว กวนอิมไต้ซือ ขนมหั่วก๊วย และงานประเพณีพ้อต่อ จังหวัดภูเก็ต พบว่า ศาลเจ้าเซ่งเต็กอ๊ว กวนอิมไต้ซือ ศาลเจ้าเก่าแก่ของกลุ่มชาวไทยเชื้อสายจีน (ฮกเกี้ยน) เป็นสถานที่จัดพิธีพ้อต่อเพื่อไหว้บรรพบุรุษ มีการเซ่นไหว้องค์พระพ้อต่อถึง ด้วยขนมหั่วก๊วย หรือ ขนมหั่วเต๋าสีแดง ที่หมายถึง การมีอายุยืน 2) ผลการศึกษาระดับการรับรู้ความหมายของขนมหั่วก๊วย พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมของระดับการรับรู้ด้านข้อมูลทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 3.38 ด้านความเชื่อเกี่ยวกับขนมหั่วก๊วยที่เป็นสัญลักษณ์ของประเพณีพ้อต่อ พบว่าค่าเฉลี่ยรวมของระดับการรับรู้และความเชื่ออยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 3.87 ด้านการอนุรักษ์สืบสานขนมหั่วก๊วย พบว่าค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 4.39

8. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. จากหลักฐานเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นว่า หั่วก๊วย หรือ ขนมหั่วเต๋าสีแดง เป็นสัญลักษณ์แห่งความเป็นมงคลและการมีอายุ ซึ่งเป็นความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีนที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ เพื่อบูชาต่อองค์พระพ้อต่อถึง ตามประเพณีพ้อต่อ และชนรุ่นหลัง มีความคิดเห็นว่า ประเพณีดังกล่าวควรดำเนินสืบต่อไป รวมทั้งการทำขนมหั่วก๊วยที่ใช้ในงานประเพณีพ้อต่อ
2. ควรส่งเสริมให้ขนมหั่วเต๋าสีแดง เป็นขนมห่วงที่ใช้ได้อย่างแพร่หลายในทุกพิธีกรรม สามารถใช้เป็นเครื่องไหว้ได้ทุกวันพระ และทุกงานแซ่ดพระ (งานวันเกิดพระจีน)
3. กรมวิธีการผลิตขนมหั่วเต๋าสีแดงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ต้องใช้ความชำนาญในการทำไม่มีการจดบันทึกสูตรไว้เป็นหลักฐาน ด้วยเป็นความเชื่อของคนจีนในอดีตที่จะต้องให้ผู้สืบทอดเฉพาะผู้ที่อยู่ในตระกูลเท่านั้น ปัจจุบันมีผู้สืบทอดในการทำขนมหั่วเต๋าน้อย ดังนั้นสูตร ส่วนผสม และเคล็ดลับ จึงสูญหายไปบ้าง ดังนั้นควรส่งเสริมให้ประชาชนและคนรุ่นใหม่เห็นความสำคัญของประเพณีพ้อต่อและขนมหั่วเต๋าสีแดง ร่วมสืบสานและอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่นดังกล่าว
4. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป คณะผู้วิจัยขอเสนอเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป ในเรื่อง การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมที่เกี่ยวข้องเชิงวัฒนธรรมโดยการใช้ขนมหั่วเต๋าสีแดงเป็นสื่อ และ เรื่อง ชาวจีนหรือชาวไทยเชื้อสายจีนรุ่นใหม่ในการสืบทอดงานพิธีกรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมของบรรพบุรุษ

9. เอกสารอ้างอิง

- กรุงเทพฯธุรกิจ. (2559). 'ยูเนสโก' ประกาศ จ.ภูเก็ต เมืองสร้างสรรค์อาหารโลก. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/lifestyle/680819>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภูเก็ต. (2566). ขนมหั่วเต๋าสีแดง ศรัทธาแห่งเทศกาลพ้อต่อ. สืบค้นจาก <https://www.phuketmagazine.com/ขนมหั่วเต๋าสีแดงศรัทธาแห่งเท/>
- จิตติวัฒน์ นงนุช. (2550). สัญลักษณ์แห่งสถานที่ กรณีศึกษา : ชุมชนชาวจีนย่านตลาดน้อย กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- นพพร ประชากุล. (2544). มายาคติ สรรนิพนธ์จาก Mythologies ของโรลิ่งบาร์ต. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์คบไฟ.
- บริษัทอนุภาษและบุตร จำกัด. (2561). อั่งก๊วยหรือเต๋าสีแดง : จิตวิญญาณความกตัญญูอันปรากฏในเทศกาลพ้อต่อของชาวภูเก็ต. สืบค้นจาก <http://www.hongsyokfamilytree.in.th/บทความ/บทความให้ความรู้ทั่วไป/อั่งก๊วยหรือเต๋าสีแดง>
- ปัทมาสน์ พิณนุกุล. (2563). พ้อต่อ : รูปลักษณ์ทางคติความเชื่อแห่งประเพณีของบรรพบุรุษชาวจีนในจังหวัดภูเก็ต. สักทอง :

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 26(3), 12 - 24.

พรพิมล เตียมวัง. (2564). รูปแบบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต. ภูเก็ต.

มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

พุมรี อรรถรัฐเสถียร. (2554). พ่อต่อ : เทศกาลไหว้ขนมเต่า. รุสมิแล, 32(2), 72 - 76.

มิกซ์แมกกาซีน. (2557). ดำเนินเปิดโลก (จีน). สืบค้นจาก <https://www.mixmagazine.in.th/00001518>

มิวเซียมไทยแลนด์. (2566). ศาลเจ้าผ่อดอ กิ่ง เก่าแก่กว่า 138 ปี ที่สถิตเทพเจ้าแห่งเทศกาลพ่อต่อ. สืบค้นจาก

<https://www.museumthailand.com/th/4273/storytelling/ศาลเจ้าผ่อดอ กิ่ง>

ศิริพงศ์ พงษ์พิณธุ์. (2551). ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับธุรกิจ. กรุงเทพฯ. ฮาซันพรีนติ้ง.

สืบพงศ์ ช่างบุญชู. (2562). ขนมเต่ากับพิธีกรรมเซ่นไหว้ในชุมชนตลาดน้อยกรุงเทพมหานครและชุมชนบางเหี้ยว จังหวัดภูเก็ต. ไทยศึกษา, 15(2), 83 - 111.

อภิญา นนทนาท. (2559). "ขนมเต่า" ในเทศกาลหยวนเซียว ที่ศาลเจ้าโจวซือชือกงตลาดน้อย. สืบค้นจาก

<https://lek-prapai.org/home/view.php?id=5250>

Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. (5th ed). New York: Harper Collins.